okolnosti, pro které uvedené nebo sdělené skutečnosti mohly býti každým člověkem průměrných vlastností při normální bedlivosti důvodně pokládány za pravdivé (rozh. č. 5067, 5087, 5531 Sb. n. s.). Ani s tohoto hlediska nestačí samozřejmě poukaz na neznámého informátora a není tím zejména nahrazen důkaz takových objektivních okolností, o nichž byla právě řeč.

Za těchto okolností nemohl navrhovaný důkaz ve formě osvědčené směrodatným zněním protokolu o hlavním přelíčení vésti k závěru o beztrestnosti obžalovaného z důvodu omluvitelného omylu, nehledíc k tomu, že zmateční stížnost ani nenapadá úsudek nalézacího soudu o nedostatku předpokladu podle § 6, č. 3 zák. o ochraně cti. — — —

Zmateční stížnost nenapadá výklad, jejž nalézací soud dává dvěma stíhaným místům článku, o nějž jde, a podle něhož je tu soukromý žalobce obviňován, že zneužil své politické funkce jako člen vlády a svého postavení jako ministr ve prospěch svého syna a že při tom dokonce předstíral nepravdivé skutečnosti o povolání a způsobilosti svého syna k obhospodaření velkostatku. Svůj názor, že článek přes to »neobsahuje urážek proti soukromému žalobci«, a že proto u obžalovaného nejde o trestný čin, neodůvodňuje zmateční stížnost ani slovem. Zmatek podle § 281, č. 9 a) tr. ř. není proto v tomto směru vůbec po zákonu proveden (§ 285 tr. ř. a § 1, č. 2 zák. č. 3/1878 ř. z.).

Neprávem uplatňuje zmateční stížnost, že nalézací soud měl obžalovaného zprostiti proto, že uvedená dvě místa, dotýkající se soukromého žalobce, jsou prý v poměru k ostatnímu obsahu článku, vztahujícímu se na Z. B. tak vedlejší, že by tu prý bylo použíti poslední věty § 8, odst. 3 zák. o ochraně cti. Ustanovení to bylo do zákona pojato z dosavadní judikatury; byloť již rozhodnutím soudu zrušovacího č. 4025 Sb. n. s. vysloveno, že důkaz pravdy nemusí býti proveden do všech podrobností, takže by musela býti prokázána pravdivost i takových tvrzených okolností, které se nedotýkají podstaty věci a nepadají na váhu při uvažování, zda jde o trestné obvinění soukromého žalobce (srovn. k tomu rozh. č. 5365 Sb. n. s.). Použití či nepoužití uvedeného ustanovení, totiž řešení otázky, zda nebyly dokázány jen podřadné, na podstatě obvinění ničeho neměnící skutečnosti, předpokládá proto, aby se porovnával jen význam takových statí článku, jež se vesměs týkají soukromého žalobce, a nikoli snad významu takových míst s významem míst, která se vztahují na jinou osobu, čili jinými slovy: Jde tu jen o posouzení poměru mezi různými projevy o téže napadené osobě a nikoliv o posouzení poměru mezi významem útoků směřujících v rámci téhož článku proti cti různých osob. — — —

Čís. 6188.

Zákaz reformationis in peius nebrání soudu rozhodujícímu o opravném prostředku, aby v důvodech rozsudku neuvažoval o správném právním podřadění stíhaného skutku, jak je jeho povinností podle § 262 tr. ř.

Předpokladem úspěchu opravného prostředku je vždy, že byl stěžovatel zkrácen ve svých právech.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1938, Zm I 365/38.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury k zachování zákona do rozsudku krajského soudu jako soudu odvolacího takto právem:

Rozsudkem krajského soudu v N. jako soudu odvolacího ze dne 26. července 1937, č. j. To III 1078/37-3, jímž byl obžalovaný A. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přestupek podle § 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., porušen byl zákon v ustanovení § 262 tr. ř.

Důvody:

»Svaz trafikantů a skladníků tabáku válečných poškozenců v Č. S. R.«, zastoupený místopředsedou a ústředním tajemníkem, podal dne 4. března 1937 u okresního soudu v N. soukromou žalobu na A., majitele tabáční prodejny v J., pro přestupky podle §§ 1 a 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. Podle obsahu obžaloby zaslal A. žalobci dopis, v němž mimo jiné uvádí, že obdržel leták žalobcův, takový leták že uznává jen za štvaní mezi trafikanty vůbec, že to vypadá jako by se styděli za svoji práci a spíše že při uvážení každý takový leták s odporem musí zamítnouti, neb jej uznati za nečestné jednání, to že jsou obchodníci a zástupci trafikantů?, to že je spíše hnus a nenávist i organisační a osobní zášť.

Obžalovaný A., který se k činu doznal, byl po provedeném průvodním řízení rozsudkem okresního soudu v N. ze dne 25. května 1937 uznán vinným přestupkem podle § 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., spáchaným obsahem uvedeného dopisu, čímž soukromému žalobci »nadáváním na cti ublížil«. Za tento přestupek byl obžalovanému podle § 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. za použití §§ 260, písm. b), 266 tr. z. uložen trest vězení 48 hodin, zostřeného tvrdým lůžkem, jakož i náhrada nákladů na trestní řízení. Podmíněný odklad výkonu trestu obžalovanému povolen nebyl.

Odvolání obžalovaného z výroku o vině krajský soud jako soud odvolací v N. rozsudkem ze dne 26. července 1937 vyhověl a obžalovaného podle § 259, č. 2 tr. ř. zprostil obžaloby pro přestupek podle § 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. K odůvodnění tohoto svého výroku uvedl odvolací soud, že neshledal ve stíhaných místech dopisu takové výrazy, jež by bylo lze podřaditi pod pojem »nadávky« ve smyslu ustanovení cit. § 1, a pokud by výrazy v inkriminovaném dopise obsažené mohly zakládati skutkovou podstatu přestupku § 2 cit. zák., uvedl, že se jimi odvolací soud nemohl v neprospěch obžalovaného zabývati, když soukromý žalobce v tom směru nepodal opravného prostředku. Tímto rozsudkem byl však porušen zákon.

Pokud rozsudek má s jedné strany za to, že by stíhaná místa mohla zakládati skutkovou podstatu přestupku pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti, s druhé strany však hájí názor, že se nemůže touto otázkou zabývati v neprospěch obžalovaného, má zřejmě na zřeteli zákaz reformationis in peius, který si však nesprávně vykládá, neboť přehlíží, že ustanovení § 290, odst. 2 a § 477, odst. 2 tr. ř. uvádí toliko, že soudem rozhodujícím o opravném prostředku nesmí býti obžalovanému uložen trest přísnější, než jaký byl vyřčen prvním rozsudkem. Ať by bylo pak přisvědčiti názoru, že zmíněný zákaz reformace in peius soud vůbec neomezuje ve výroku o vině a o právní kvalifikaci trestného činu, nýbrž jen v tom směru, že obžalovanému nesmí býti uložen přísnější trest, než který byl původně vysloven napadeným rozsudkem, což platí ovšem též o každém zlu podle zákona s odsouzením spojeném, tedy též o právních následcích odsouzení (srovn. rozh. č. 1811, 2018 Sb. n. s., 380, 1469, 2418 víd. sb., Storch, Řízení trestní rakouské II, str. 501, Mayer, Komentář II, str. 645), nebo názoru, že v případech v úvahu tu přicházejících musí se soud omeziti na zjištění nesprávného podřadění stíhaného skutku rozsudkem první stolice, aniž smí výrok co do viny opraviti (rozh. č. 1880, 4045 víd. sb., Lohsing, Oesterreichisches Strafprozessrecht 1931, str. 485), je při nejmenším nesporno, že uvedený zákaz reformationis in peius odvolacímu soudu nikterak nebránil, aby v důvodech svého rozhodnutí neuvažoval o správném podřadění stíhaného skutku, jak naopak bylo jeho povinností podle § 262 tr. ř. Kdyby byl odvolací soud vyhověl této povinnosti a kdyby pak byl při tom snad dospěl k úsudku, že je naplněna skutková podstata přestupku pomluvy podle § 2 zákona o chraně cti, byl by musel, kdyby nebyl zastával první z nahoře uvedených názorů a přímo opravil rozsudek první stolice ve výroku o vině, alespoň ve smyslu druhého názoru uznati, že obžalovaný nebyl zkrácen ve svých právech tím, že jeho skutek byl podřaděn pod mírnější ustanovení trestního zákona. I v tomto případě by byl musel odvolání obžalovaného zamítnouti, poněvadž předpokladem pro úspěch opravného prostředku je vždy zkrácení v právech stěžovatelových.

Je tedy zřejmo, že odvolací soud pro nesprávný výklad ustanovení o zákazu reformationis in peius (§ 477, odst. 2 tr. ř.) porušil předpis § 262 tr. ř.

Bylo proto zmateční stížnosti generální prokuratury k zachování zákona vznesené po rozumu §§ 33, 479 tr. ř. vyhověti a podle § 292 tr. ř. uznati právem, jak uvedeno.

Čís. 6189.

S hlediska § 283 tr. zák. se nevyžaduje, aby byl pachatel přímo ve shluku rozptylovaných osob. I ojedinělá, o samotě stojící osoba je povinna vyhověti výzvě, je-li na prostranství, které je vyklizováno, protože hrozí další shlukování.

K pojmu »vády« ve smyslu § 284 tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1938, Zm II 135/38.)